

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

*IZ_LAFPA_22/2021

Par likumprojektu „Grozījumi Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā”

[1] Latvijas Alternatīvo finanšu pakalpojumu asociācija (turpmāk – LAFPA) ir iepazinusies ar Ekonomikas ministrijas likumprojektu „Grozījumi Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā” (turpmāk – Likumprojekts) un pauž šādu viedokli.

[2] Likumprojekta Anotācijā norādīts, ka Likumprojekts izstrādāts, lai ieviestu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/2161 ar ko tika grozīta Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/6/EK, 2005/29/EK un 2011/83/ES attiecībā uz Savienības patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu (Turpmāk – Direktīva) prasības.

[3] Direktīva tika izdota, lai nodrošinātu, ka dalībvalsts iestādes var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas par plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, kuriem jāveic koordinēti izmeklēšanas un izpildes pasākumi saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2394, naudas sodi būtu jāievieš kā šādu pārkāpumu sankciju elements. Lai nodrošinātu to, ka naudas sodiem ir atturoša iedarbība, dalībvalstīm savos valstu tiesību aktos būtu jānosaka maksimālais naudas sods par šādiem pārkāpumiem tādā līmenī, kas ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai attiecīgajās dalībvalstīs. Dažos gadījumos arī uzņēmumu grupa var būt tirgotājs. *[Preambulas 10.atsauce]*

[4] Papildus tam Direktīva paredz, ka dalībvalstīm nevajadzētu liegt saglabāt vai ieviest savos valsts tiesību aktos naudas sodus, kuri pamatojas uz lielāku maksimālo apgrozījumu, par plaši izplatītiem pārkāpumiem vai Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem. Būtu arī jānodrošina, ka dalībvalstis var šādus naudas sodus noteikt, ņemot vērā tirgotāja globālo apgrozījumu, vai noteikumus par naudas sodiem attiecināt arī uz citiem pārkāpumiem, uz kuriem neattiecas šīs direktīvas noteikumi un kuri saistīti ar Regulas (ES) 2017/2394 21. pantu. Prasība noteikt naudas sodu tādā apmērā, kas nav mazāks par 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma, nebūtu jāpiemēro dalībvalsts papildu noteikumiem par periodiskiem soda maksājumiem, piemēram, dienas naudas sodiem, par neatbilstību jebkuram lēmumam, rīkojumam, pagaidu pasākumam, tirgotāja saistībām vai citam pasākumam ar mērķi izbeigt pārkāpumu.

[5] Direktīvas 1.pants paredz Direktīvas 93/13/EEK grozījumus, iekļaujot tajā 8.b panta 4.punktu, kas nosaka, ka neskarot šā panta 2. punktu, dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad jāpiemēro sankcijas saskaņā ar Regulas (ES) 2017/2394 21. pantu, tas ietver iespēju vai nu piemērot naudas sodus, izmantojot administratīvas procedūras, vai arī uzsākt tiesvedību naudas soda piemērošanai, vai abas iespējas; šādu naudas sodu maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no pārdevēja vai piegādātāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs. Papildus tam Direktīvas 1.pants paredz iekļaut

Direktīvā 93/13/EEK, iekļaujot 8.b panta 5.punktu, kas nosaka, ka gadījumos, kad jāpiemēro naudas sods saskaņā ar 4. punktu, bet informācija par pārdevēja vai piegādātāja gada apgrozījumu nav pieejama, dalībvalstis ievieš iespēju piemērot naudas sodu, kura maksimālā summa ir vismaz 2 miljoni EUR.

[6] Šobrīd spēkā esošā Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.2 panta pirmā daļa nosaka, ka *“uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 euro. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.” Tādējādi Latvijā jau šobrīd ir noteikts ievērojami lielāks soda apmērs, nekā tas paredzēts Direktīvā.*

[7] Likumprojekta 8.punkts paredz izteikt 15.² panta pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā gada vai vairāku gadu vidējā neto apgrozījuma.”

[8] LAFPA uzskata, ka šāda veida grozījumi ir nesamērīgi ar Direktīvas mērķi, jo, pretēji Direktīvai, Likumprojekts nosaka lielākus sodus visiem negodīgas komercprakses veicējiem, neizšķirot vai pārkāpums ir Savienības mēroga plaši izplatīts pārkāpums. Vienlaikus jāuzsver, ka Direktīva neparedz soda apmēra maksimālo robežu, tomēr vērtējot to, ka Direktīva paredz soda apmēra minimālo robežu – 4% no apgrozījuma -, aicinām pārskatīt, vai ir samērīgi atstāt Likumprojekta 8.punktu redakcijā, kas paredz soda apmēru līdz 10% no apgrozījuma, vienlaikus atceļot soda maksimālo ierobežojumu 100 000 EUR. Pie tam Likumprojekta anotācija nesatur nekādus datus un aprēķinus, kas pamatotu, ka Latvijas situācija ar negodīgu komercpraksi būtu tik izplatīta un apjomīga, ka ir nepieciešams saglabāt sodu 10% apmērā no apgrozījuma, vienlaikus atceļot maksimālo soda sliekšni.

[9] Papildus vēršam uzmanību, ka, ieviešot Likumprojekta 8.punktu par naudas soda noteikšanu, tiek izslēgts noteikums, ka soda noteikšanā tiek ņemts vērā tikai pēdējā finanšu gada apgrozījums. LAFPA vēlas norādīt, ka šāda regulējuma ieviešana neizriet no Direktīvas un uzskata, ka tāds regulējums nespēs katram gadījumam radīt atbilstošāku pieeju, bet gluži pretēji, veicinās tiesisko nedrošību. Piemēram:

- 1) Šāds regulējums var radīt situāciju, kad soda noteikšanai tiek ņemts vērā citu gadu apgrozījums, neskatoties uz to, ka soda piemērošanas brīdī pārkāpēja finanšu situācija neļauj segt sodu, kas aprēķināts, balstoties uz iepriekšējā gada apgrozījuma;
- 2) No Likumprojekta arī nav saprotams, kā tiks parēķināta soda nauda – summējot vairāku pārskata gadu apgrozījumu, vai arī, izvēloties to pārskata gadu, kurā pārkāpums ticis realizēts, vai arī tiks piemērota vēl kāda cita soda aprēķina formula.

[10] Šādos apstākļos LAFPA uzskata, ka Likumprojekta 8.punkts piedāvā regulējumu, kas piešķir uzraudzības iestādei nesamērīgi lielu un sabiedrības interešu apdraudējuma līmenim neatbilstošu rīcības brīvību, liedzot likuma subjektiem saprātīgi paredzēt sekas, kas var iestāties par likuma pārkāpumiem.

[11] Ievērojot minēto, aicinām Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.² panta pirmo daļu šādā redakcijā:

“(1) Uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 euro. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atlīdzināšanai.

un

papildināt 15.² pantu ar (1)¹ daļu šādā redakcijā:

“(1)¹ Uzraudzības iestāde ir tiesīga par plaši izplatītu pārkāpumu vai Savienības mēroga plaši izplatītu pārkāpumu uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 4 procentiem no pēdējā pieejamā finanšu pārskata gada apgrozījuma.

[12] Jautājumu un precizējumu gadījumā, lūdzam sazināties ar mums, rakstot uz e-pastu: Tina.Luse@lafpa.lv vai zvanot uz tālr.: 26134230.

Ar cieņu,

Tīna Lūse
Valdes locekle

***DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU!**